Instytut Pamięci Narodowej

https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/150931,Wystawa-Pokolenie-Baczynskiego-Warszawa-27-wrzesnia-2021.html
23.04.2024, 20:33

Wystawa „Pokolenie Baczyńskiego” – Warszawa, 27 września 2021

W Dniu Polskiego Państwa Podziemnego i w roku stulecia urodzin Poety Instytut Pamięci Narodowej prezentuje nową wystawę plenerową „Pokolenie Baczyńskiego”. Wystawę otworzyli na dziedzińcu Zamku Królewskiego w Warszawie prezes IPN dr Karol Nawrocki i dyrektor Zamku prof. dr. hab. Wojciech Fałkowski.

Wanda
Półtawska
ur. 1921
wojna / war

Irena
Leszczyńska
ur. 1918
wojna / war

pokolenie
BACZYŃ
SKIEGO
the BACZYŃSKI
GENERATION
pokolenie
BACZYŃ
SKIEGO
the BACZYŃSKI
GENERATION

Irena
Bobowska
1920–1942

Aniela
Dziewulska-
-Łosiowa
1916–2004

Stanisław
Lem

Henryk
Flame
1918–1947
wojna / war

Karol
Wojtyła

Wanda
Półtawska
ur. 1921
wojna / war

Zbigniew
Przyrowski
1921–2008
wojna / war
Ryszard
Kaczorowski

– To była Polska poetyzująca, ale nie Polska rozpoetyzowana, bowiem ci poeci, którzy pisali piękne poematy, wiersze i prozę, byli także dzielnymi żołnierzami, za co część z nich zapłaciła najwyższą cenę, jak tytułowy bohater wystawy Krzysztof Kamil Baczyński czy jak Tadeuszy Gajcy. Inni, jak święty papież Polak Jan Paweł II czy Stanisław Lem, którego także znajdą Państwo na tej wystawie, świadczyli o duchu polskości, o dumnym narodzie z genotypem wolności – mówił podczas wernisażu dr Karol Nawrocki.

Prezes IPN, nawiązując do osiągnięć Polski w okresie międzywojennym, przedstawił bohaterów wystawy jako dziedzictwo II Rzeczypospolitej, w której wyrośli:

– Gdy będziemy oglądać tę wystawę, to pomyślmy o II Rzeczypospolitej przez pryzmat tego, co zostawiła najpiękniejszego: całe pokolenie Polaków, które nie było gotowe pogodzić się z Polską zniewoloną, zniewoloną w roku 1939, ale także po roku 1945. Te postacie świadczą o wielkim sukcesie, który miał zostać zniszczony i zapomniany na skutek zbrodni komunistycznych i zbrodni niemieckich, ale dzięki wolnej i niepodległej Polsce te postacie przekonują nas o nas samych i o tym, że nigdy nie wyrzekniemy się wolności i niepodległości – podkreślił dr Nawrocki.

Dyrektor Zamku Królewskiego prof. Wojciech Fałkowski zwrócił uwagę, że pokolenie Baczyńskiego to ludzie, którzy nie wahali się ruszyć z pomocą państwu polskiemu i narodowi polskiemu w obliczu śmiertelnego zagrożenia. *– To jest ta grupa, która była, jak powiedział Kazimierz Wyka, pokoleniem brylantów wystrzelonych przeciwko wrogom. To jest to pokolenie „dwudziestolecia", które wychowane, ukształtowane i wykształcone w II Rzeczypospolitej, upomniało się później o Polskę i o Polskość* – zakończył swoje wystąpienie prof. Fałkowski.

W wernisażu uczestniczyła młodzież z Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Batorego w Warszawie, którego absolwentem był Krzysztof Kamil Baczyński.

Wystawa „Pokolenie Baczyńskiego" (w jęz. polskim i angielskim) przedstawia kilkadziesiąt wybitnych postaci, które urodziły się na początku dwudziestolecia międzywojennego. To między innymi Karol Wojtyła, Ryszard Kaczorowski, Anna Smoleńska, Stanisław Lem czy Wanda Półtawska. Ekspozycja została przygotowana przez pion edukacyjny Instytutu Pamięci Narodowej. Składa się z części ogólnopolskiej oraz trzynastu wersji regionalnych, przygotowanych przez oddziały i delegatury IPN z całego kraju. Inauguracyjna prezentacja na Dziedzińcu Wielkim Zamku Królewskiego w Warszawie potrwa do 15 listopada 2021 r. Później wystawa w trzynastu wersjach regionalnych będzie prezentowana w kolejnych miastach w Polsce, a informacje o jej trasie będzie można śledzić na stronie ipn.gov.pl.

* * *

Każdy z nas ma taki moment w życiu, kiedy zastanawia się, co po sobie zostawi: dzieci, wnuki, majątek, dorobek zawodowy? A co przetrwa po nas po stu latach?

W tym roku Krzysztof Kamil Baczyński, poeta i żołnierz Armii Krajowej, obchodziłby swoje setne urodziny. W 1939 r. większość jego rówieśników zdawała maturę. Plany i marzenia na dorosłe życie obrócił w gruzy kataklizm II wojny światowej.

Do tego pokolenia należeli także m.in. Karol Wojtyła i Ryszard Kaczorowski – ostatni prezydent II RP na uchodźstwie. Ich rówieśnikiem był Gustaw Herling Grudziński, pisarz, łagiernik, żołnierz spod Monte Cassino i autor książki *Inny świat*, będącej spisem wspomnień z pobytu w łagrze pod Archangielskiem.

W tym samym roku co Jan Paweł II urodziła się Anna Smoleńska. Starsza od przyszłego papieża o trzy miesiące harcerka Szarych Szeregów jest współautorką jednego z najbardziej rozpoznawalnych dziś symboli – kotwicy Polski Walczącej.

W pokoleniu Baczyńskiego były postacie znane, ale także wielu bohaterów zapomnianych. Ich wszystkich symbolicznie upamiętniamy i przypominamy na wystawie Biura Edukacji Narodowej IPN „Pokolenie Baczyńskiego”.

Niektórzy uważają, że pokolenie to zostało zmarnowane. Jedni zginęli w boju, a tych, którzy przeżyli, na zawsze napiętnowały lata wojny. To jednak nieprawda. Ich wspaniałe życiorysy mogą inspirować wielu współczesnych Polaków.

Byli pierwszym pokoleniem wychowanym w niepodległej Polsce. Wyrastali w duchu służby bliźnim i ojczyźnie. Słowo „poświęcenie” bardzo dobrze opisuje ich życiowe wybory.

Po wojnie pielęgnowali wartości, w których wyrośli, stali się przewodnikami duchowymi, lekarzami, nauczycielami, naukowcami... To oni w 1980 r., razem z kolejnymi pokoleniami Polaków, stanęli ponownie na barykadach, aby walczyć o wolność i solidarność.

Czego uczą nas ich biografie? W każdym dniu swego życia warto pamiętać o drugim człowieku, który jest obok i może potrzebować pomocy. Nie zawsze to, czego chcemy, jest tym, czego potrzebujemy, a praca na rzecz bliźniego jest dobrem bezcennym i ponadczasowym. Ważne są korzenie, tradycja, więzy rodzinne, choć dzisiejszy świat odwraca się od tych wartości. Pokolenie Baczyńskiego i Wojtyły, Dziewulskiej i Pleśnierowicz może i powinno być inspiracją dla kolejnych pokoleń.